

การศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษียาสูบในประเทศไทยและศึกษาปริมาณการบริโภคยาสูบ ซึ่งจากการศึกษา จะทำให้ทราบถึงปัจจัยในการกำหนดรายได้ภาษียาสูบและประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี รวมถึงดัชนีการวัดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการบริหารการจัดเก็บภาษี และการประมาณการรายได้ในการจัดเก็บภาษียาสูบในอนาคต นอกจากนี้จะเป็นแนวทางในการศึกษาถึงสินค้าอื่นๆ ที่มีลักษณะในการจัดเก็บคล้ายคลึงกัน

ในการศึกษาปัจจัยในการกำหนดรายได้ภาษียาสูบและประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษียาสูบ ได้ใช้ข้อมูลประเภทitudinal ประกอบด้วย ข้อมูลอนุกรมเวลาของรายได้ภาษียาสูบที่ผลิตภายในประเทศ และรายได้ภาษียาสูบที่ได้จากการจัดเก็บภาษีจากการนำเข้าจากต่างประเทศ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อจำนวนประชากร อัตราภาษีเฉลี่ยต่อหน่วยของสินค้า การเปิดเสรีทางการค้า และมาตรการนโยบายต่างๆ ของรัฐบาลในการควบคุมการบริโภคยาสูบ โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ปี 2515–2544 และใช้การวิเคราะห์จากเทคนิค Ordinary Least Square

T 157363

จากผลการศึกษาพบว่ารายได้ภาษียาสูบภายในประเทศจะเพิ่มขึ้นเมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และเมื่อรัฐมีนโยบายเปิดเสรีทางการค้าและดำเนินนโยบายการควบคุมการบริโภคยาสูบจะทำให้รายได้ภาษียาสูบภายในประเทศลดลง ทั้งนี้เพราะการนำเข้ายาสูบจากต่างประเทศทำให้ผู้ที่บริโภคยาสูบที่ผลิตภายในประเทศส่วนหนึ่งหันไปบริโภคยาสูบที่นำเข้าจากต่างประเทศ การใช้นโยบายของรัฐเพื่อลดการบริโภคยาสูบยังส่งผลให้ประชาชนส่วนหนึ่งมีความยากลำบากในการบริโภคยาสูบและมีจำนวนไม่น้อยที่เปลี่ยนพฤติกรรมโดยการเลิกการบริโภคยาสูบ

จากผลการศึกษายังพบว่ารายได้ภาษียาสูบที่จัดเก็บจากการนำเข้ายาสูบจากต่างประเทศ จะเพิ่มขึ้นเมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และเมื่อรัฐมีนโยบายการเปิดเสรีทางการค้าทำให้ปริมาณยาสูบที่นำเข้าจากต่างประเทศมีโอกาสเข้ามาแย่งส่วนแบ่งการตลาดยาสูบภายในประเทศเพิ่มขึ้น ทำให้รายได้ภาษียาสูบที่จัดเก็บจากการนำเข้ายาสูบจากต่างประเทศมีรายได้ที่สูงขึ้น แต่ในส่วนของการใช้นโยบายของรัฐในการควบคุมการบริโภคยาสูบจะทำให้รายได้ภาษียาสูบที่จัดเก็บจากการนำเข้ายาสูบจากต่างประเทศ ลดลง ทั้งนี้เพราะการใช้นโยบายของรัฐต่างๆ เพื่อลดการบริโภคยาสูบก็ส่งผลให้ประชาชนส่วนหนึ่งมีความยากลำบากในการบริโภคยาสูบและมีจำนวนไม่น้อยที่เปลี่ยนพฤติกรรมโดยการเลิกการบริโภคยาสูบ

การศึกษาประสิทธิภาพในการจัดหารายได้ของภาษียาสูบ พบว่าค่าดัชนีในการวัดประสิทธิภาพของรายได้ภาษียาสูบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.067 จากค่าที่ได้มีค่ามากกว่าหนึ่ง แต่ประสิทธิภาพในการจัดหารายได้ของยาสูบยังอยู่ในระดับที่ต่ำโดยรัฐบาลจัดเก็บรายได้ภาษียาสูบมากกว่าประมาณการเพียง 1,100.46 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.96 ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายของรัฐบาลในการควบคุมการบริโภคยาสูบ การใช้มาตรการทางด้านภาษี และพฤติกรรมของผู้บริโภคยาสูบเปลี่ยนไปโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น

The objectives of this thesis are to study on collection efficiency of tobacco tax revenue in Thailand and the volume of tobacco consumption. These studies were conducted in order to estimate the determinants and collection efficiency of tobacco tax revenue that will be the guideline to formulate the policy on tax collection administration and to forecast tobacco tax revenue. In addition, it was the way of studying nearby merchandise in the future.

The studies on efficiency and determinants of tobacco excise tax revenue based on secondary information. Time series data were domestic tobacco excise tax revenue, imported tobacco tax revenue, gross domestic product (GDP), quantities of population average tax rate per unit, trade

liberalization and different state policies on tobacco consumption control between 1972-2001. The data were analyzed by using quantitative method, log linear regression equation with ordinary least squares technics

A Study founds that domestic tobacco tax would rise when gross domestic product increased which were consistent with the hypothesis. Trade liberalization and anti-smoking campaign resulted in domestic tobacco tax decreasing since people trend to consume imported tobacco. Moreover, tobacco consumption controlled by part of government policies and regulations resulted in smokes had a difficulty in consuming tobacco and trend to change in consumption habit.

A study also found that imported tobacco tax revenue would rise when gross domestic product increased that was consistent with the hypothesis. The trade liberalization resulted in the market share of imported tobacco and imported tobacco tax revenue increasing. Conversely, the anti-smoking campaign resulted in imported tobacco tax revenue decreasing since such government policies made people had a difficulty in consuming tobacco and trend to change in consumption habit.

A further study indicated that the tax collection efficiency of tobacco was 1.067. Even the value was more than 1, the efficiency of tax collection was still at low level. The government could collect tobacco tax revenue only Baht 1,100.46 or 8.96%. This is due to the tobacco consumption. It is controlled by some tax measures together with the change of consumption habit particular in teenager group.